

Nyhetsbrev fra Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011

Nr. 2, mai 2008

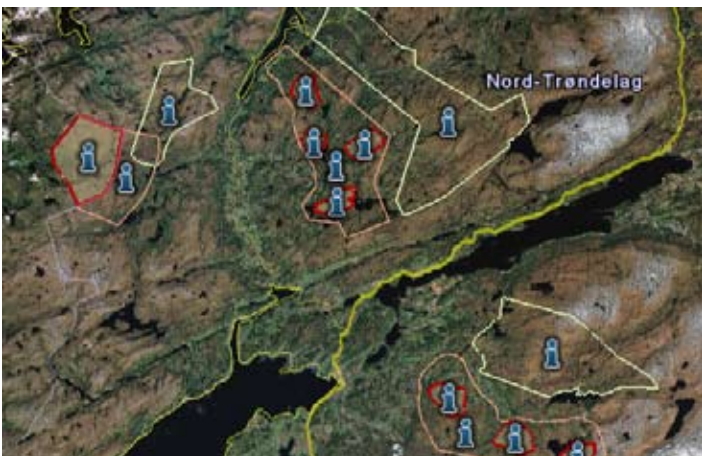
Dette er det andre nyhetsbrevet fra prosjektet. Vi håper alle har hatt et fint jaktår 07-08, og håper at prosjektet vårt kan bidra med spennende og nyttig informasjon til jegere og andre interesserte!

Vakker børse. Vakker fugl. Foto: Frode Knutzen Midtlund

Kart på Google Earth

Det er nå mulig å få en oversikt over de fleste refugie- og kontrollområdene som brukes av prosjektet gjennom gratisprogrammet Google Earth. Terrenggrensene er tegnet inn og synliggjøres på satellitbilder. For å få tilgang til dette må du ha lastet inn Google Earth på din PC, og i tillegg laste ned en fil som inneholder de aktuelle terrenggrensene.

Eksempel på bilde fra Google Earth

[Link til terrenggrensene](#)

Finnmarkseiendommen

Foran jaktseasonen 2008 har Finnmarkseiendommen Finnmarkkuopmodat (FeFo) satt av to par av områder i forbindelse med Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011, et par i Porsanger og et par i Kautokeino. I områdene vil man se på effekten av å frede gode produksjonsområder og bruke dette som eneste regulering (refugiestudier). Alle disse områdene vil få status som egne jaktfelt hvor jegerne skal løse en lisens for jakt i disse områdene, i tillegg til ordinære jaktkort. Dette innføres for å kunne dokumentere uttaket i områdene såvel som jakttrykk. Både Porsanger og Kautokeino kommune har vært positive til gjennomføringen av dette forskningsprosjektet. Når det gjelder gjennomføringen av takseringsarbeidet vil dette bli gjort av mannskap fra lokale jeger- og fiskerforeninger og lokalavdelinger fra Vest-Finnmark Fuglehundklubb. Som premie til taksørene tilbyr FeFo gratis jaktkort til takseringsmannskap. Det tilbys også kjøregodtgjørelse, samt godtgjørelse til foreningene for hver takserte km. FeFo stiller i tillegg med overnattingsmuligheter for personer som kommer langveisfra.

Stiller opp: Vest-Finnmark Fuglehundklubb avdeling Lakselv har sagt ja til å bidra med taksering i forbindelse med Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011. Fra venstre: Einar J. Asbjørnsen (FeFo), Bjørn Kåven, Nils R. Pettersen, Siv Mathisen.

Foran kommende småviltseason på Finnmarkseiendommen vil det bli innført dagskvoter på småvilt i de deler av Finnmark hvor det anses å være behov for

dette. Som ledd i en bærekraftig småviltforvaltning, har FeFo vedtatt å få på plass et mer presist fangstrapporportsystem. En mer presis fangstrapporportering vil gi forvalteren en bedre oversikt over uttak av småvilt samt jakttrykk på Finnmarkseiendommen. Dette vil få stor verdi for videre forvaltning av småviltet på Finnmarkseiendommen.

*Et spennende øyeblikk. Er det fugl her?
Foto: Torstein Storaas*

Den første masteroppgaven fra rypeforvaltningsprosjektet er nå ferdig!

Oppgaven er også Norges første masteroppgave fra studiet ”anvendt økologi” ved Høgskolen i Hedmark og har tittelen ”Jegere og forvalteres holdninger til ulike typer av uttaksbegrensninger for lirype i Norge: konsekvenser for forvaltningen”. Her følger et kort sammendrag av funnene:

Kunnskap om jegerenes holdninger til ulike forvaltningsrestriksjoner, slik som tidspunkt for jaktstart og dagskvoter er nyttig informasjon i forvaltningssammenheng. Her rapporteres resultater fra en undersøkelse hvor 2785 rypejegere har svart på spørsmål knyttet til forvaltningsrestriksjoner. Utvalget utgjør om lag 5 % av alle rypejegerne i Norge. Generelt foretrakk jegere en årlig kvote på 15 ryper i året og forbud mot vinterjakt i stedet for dagskvoter. Demografiske variable som bosted (graden av urbanitet) og utdanningsnivå viste ingen signifikant sammenheng med synet på forvaltningsrestriksjoner. Menn var sterkt negative til dagskvoter, mens lokale jegere ga en sterk, positiv sammenheng med en årlig kvote på 15 ryper og ikke vinterjakt. En faktoranalyse

identifiserte tre dimensjoner som rypejegerne knyttet til ”en god jaktoplevelse”. Dette var (1) Komfort, (2) Viltkontakt og (3) Tilgjengelighet. Komfortdimensjonen var positivt knyttet til å forby vinterjakt og en årlig kvote på 15 ryper. Dimensjonen viltkontakt var negative til restriksjoner som begrenset uttaket (dagskvoter og årlig kvote). Tilgjengelighetsdimensjonen var positivt relatert til å forby vinterjakt, men negative til alle andre restriksjoner som gikk på uttak, jaktseongens lengde eller reduksjon i antall jegere. Forvalterne mente at det var en glissen rypebestand ved ca 10 ryper/km² og at det var en god bestand ved ca 30 ryper/km². Forvalterne foretrakk restriksjoner som er enkle å kontrollere, slik som dagskvote eller forbud mot vinterjakt. For å redusere noe av usikkerheten knyttet til hvilke effekter ulike forvaltningsrestriksjoner har på rypebestanden, bør det utvikles modeller eller strategier som tar hensyn til variasjoner i bestandstetthet mellom år innen samme område, samtidig som de ivaretar jegerenes ønsker og behov. Denne studien har vist at jegerne foretrekker årskvoter, eller kvoter som gjelder for en lengre periode, i stedet for dagskvoter. En terrengkvote-modell som tilbyr jaktkort med en årlig eller fast kvote som kan felles er en slik strategi, selv om dette ennå ikke er vanlig innen småviltforvaltningen i Norge.

Referanse: Andersen, Oddgeir (2008). Jegere og forvalteres holdninger til ulike typer av uttaksbegrensninger for lirype i Norge: konsekvenser for forvaltningen. Høgskolen i Hedmark, Evenstad. Masteroppgave i anvendt økologi: 26 s.

Foredrag i USA til høsten

Oddgeir Andersen skal i månedsskiftet september/oktober presentere sin masteroppgave på konferansen ”Pathways to Success: Integrating Human Dimensions into Fish and Wildlife Management”. Hans foredrag har fått tittelen **Attitudes of hunters and managers toward harvest regulations of willow ptarmigan in Norway: implications for management.**

Du kan lese mer om konferansen på denne linken: <http://welcome.warnercnr.colostate.edu/nrrt/hdfw/>

Bra med fugl flere steder i 2007. Foto: Frode Knutzen Midtlund

Rammevilkår for rype- og skogsfugljakt

Et av delmålene i prosjektet er å se nærmere på de rammevilkårene som regulerer omsetning og utøvelse av småviltjakt, med fokus på rype- og skogsfugl. NORSKOG er ansvarlig for dette arbeidet. Gjennom litteraturundersøkelser og intervjuer med grunneiere, jegere og forvaltningsapparatet har vi identifisert en rekke lover, forskrifter og andre elementer som på en eller annen måte virker hemmende på næringsutvikling, omsetning eller utøvelse av jakt. Vi gir i rapporten en gjennomgang av de enkelte elementene, og diskuterer forslag til mulige endringer. Rapporten er under utarbeidelse og vil ferdigstilles i løpet av sommeren.

Foto: Gaute Nøkleholm

Jegerundersøkelsen

I skrivende stund jobbes det med en norskspråklig NINA rapport som på en lettfattelig måte beskriver alle data som jegerundersøkelsen har samlet inn. Denne rapporten ventes å være ferdig i midten av juni. Prosjektet har presentert noen data fra jegerundersøkelsen gjennom tre artikler i jaktblader og ytterligere to artikler til er klare. Disse vil forhåpentligvis komme på trykk til høsten (de er ikke sendt inn ennå). Videre skal data fra jegerundersøkelsen presenteres på en konferanse i Colorado i overgangen september – oktober. Det er levert inn et manuskript på en vitenskaplig artikkel (om rypejegernes landskapspreferanser), samt at det jobbes med 3 vitenskaplige artikler til, som bør være klare i løpet av året. Artikkelen det jobbes med omhandler: (1) Bruk av fangst per innsatsenhet som et mål på rypebestanden, (2) Hva som er bestemmende for en rypejegers jakt suksess og (3) Jegerens og forvalternes holdninger til uttaksbegrensninger og

hvilke effekter ulike beskatningsreguleringer har på rypebestanden.

Grunneierundersøkelsen

Svarinngangen på grunneierundersøkelsen gikk veldig tregt, og det kom inn langt færre svar enn forventet. To studenter fra Høgskolen i Nord-Trøndelag har derfor vært engasjert for å purre opp en del rettighetshavere, og de har fått inn en god del flere svar. Grunneierdataene vil bli analysert i løpet av sommeren og rapportert i løpet av høsten og vinteren. Det har ikke vært rapportert noen (foreløpige) data fra grunneierundersøkelsen så langt, med unntak av holdninger til uttaksbegrensninger som ble brukt i masteroppgaven som er omtalt i nyhetsbrevet.

Neste nyhetsbrev

Neste nyhetsbrev vil etter planen være tilgjengelig rundt jaktstart i september. Følg med på prosjektets hjemmesider i mellomtiden.

Nyt fjellet i påvente av ny jaks sesong! Foto: Haaken M. Christensen

Hilsen fra prosjektledelsen. God sommer!

